

Motion till riksdagen

1988/89: Ub752

av Rune Rydén (m)

Latinamerika-institutet

Latinamerika-institutet ombildades vid en omorganisation 1969 till ett fristående statligt organ med karaktär av riksinstitution. Institutet fick bredare verksamhetsuppgifter och ökade resurser, som bl. a. var avsedda att kunna användas för att initiera ett nordiskt samarbete, vilket också skedde. Ett närmare samarbete etablerades med Stockholms universitet och 1977 blev institutet en s. k. särskild inrättning vid Stockholms universitet med egen styrelse och självständiga arbetsuppgifter. Institutets grundanslag avräknas mot utrikesdepartementets biståndstitel.

Institutets uppgifter har fastställts av regeringen. Enligt förordningarna av 1969 och 1977 skall institutet främja studiet av samhälls- och kulturutvecklingen i de latinamerikanska länderna samt medverka till ekonomiska och allmänkulturella kontakter med Latinamerika. Det åligger institutet särskilt att driva och främja forskning och utbildning om Latinamerika, att sprida information om aktuella latinamerikanska förhållanden samt att driva biblioteksverksamhet och utgöra dokumentationscentrum för Latinamerika-forskningen.

Det kraftigt ökade engagemang och intresse som kan konstateras på olika områden och nivåer har betytt en markant ökad efterfrågan på institutets tjänster och krav på höjd kapacitet för dokumentation, information och forskning.

Till en del har institutet kunnat möta den ökade efterfrågan genom extraordinära bidrag. För det första har institutet erhållit personalförstärkningar genom att efter militärkuppen i Chile en växande grupp kvalificerade latinamerikanska landsflyktiga intellektuella kom att knytas till institutet med AMS-stöd. Ett tiotal av dessa är för närvarande anställda vid institutet. Vidare har institutet haft förmånen att sedan 1977 erhålla ett årligt stöd från SAREC med huvudsyftet att stärka institutets internationella forskningskontakter.

Institutets grundanslag har däremot i reella termer legat kvar på en i stort sett oförändrad nivå sedan 1976. Resultatet har blivit att institutets verksamhet idag till en övervägande del finansieras av externa medel och lönebidrag och till en mindre del av ordinarie statsanslag. Att en så stor del av finansieringen är extern är givetvis negativt för den långsiktiga verksamheten.

I jämförelse med Afrika- och Asienforskningen erhåller den om Latinamerika avgjort mindre anslag från statsmakterna. En så låg nivå på resurstilldelningen som den forskningen om Latinamerika erhåller idag är

inte rimlig med tanke på det omfattande intresse och engagemang för Latinamerika som för närvarande finns i Sverige på olika områden.

En fortsatt institutionell utbyggnad ter sig ytterst angelägen mot bakgrund av både det ökade intresset för Latinamerika och önskemålet att uppfylla de av statsmakterna uppställda målen för verksamheten.

En särskild fråga utgör de AMS-finansierade tjänsterna. Som tidigare nämnts har en grupp landsflyktiga latinamerikanska samhällsvetare knutits till institutet med medel från AMS. Flera av dem har verkat vid institutet sedan mitten av 1970-talet. De har sedan länge integrerats i institutet och svarar för mycket betydelsefulla insatser. Några av dem biträder regelbundet i ledningen av olika projekt med ansvar som arbetsledare. I själva verket skulle institutet inte utan dem kunna fullgöra sina verksamhetsuppgifter på många områden annat än vid en väsentligt lägre ambitionsgrad.

Mot bakgrund av ovanstående är det rimligt att en mycket stor del av dessa tjänster – i varje fall de med särskild ansvarsställning – finansieras över det ordinarie anslaget.

Det får anses som angeläget

dels att institutet tillförs en större del av sina resurser via det ordinarie anslaget. Att en övervägande del av institutets normala verksamhet finansieras indirekt genom anslag från i första hand AMS och SAREC är otillfredsställande. Resurstilldelningen bör i stället till allra största delen ske genom ordinarie statsanslag.

dels att institutet tillförs ytterligare resurser för förstärkning av sekretariatet (omvandling av sekreterartjänsterna till heltid) och forskningen (knyta särskild expertis till institutet) samt för utbyggd undervisnings- och informationsverksamhet.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anføres om Latinamerika-institutet.

Stockholm den 25 januari 1989

Rune Rydén (m)